

Päätös

Nro 24/2015/2

Dnro ESAVI/119/04.08/2014

Annettu julkipanon jälkeen
26.2.2015

ASIA Kaitasuon turvetuotannon ympäristölupa ja toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta, Humppila

HAKIJA Viipurin Turve ja Multatehdas Oy
Porintie 193
31640 Humppila

HAKEMUS Viipurin Turve ja Multatehdas Oy on 8.5.2014 aluehallintovirastoon saapuneella ja sittemmin täydentämällään hakemuksella pyytänyt ympäristölupaa Kaitasuon noin 47 ha:n suuruisen uuden alueen turvetuotantoon Humppilan kunnassa.

Lisäksi hakija on pyytänyt lupaa toiminnan aloittamiseen muutoksenhausta huolimatta.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojeluasetuksen 1 §:n 1 momentin 7 d) kohdan mukaan luvanvaraista toimintaa on turvetuotanto ja siihen liittyvä ojitus, jos tuotantoalue on yli 10 ha. Aluehallintovirasto on ympäristönsuojeluasetuksen 5 §:n 1 momentin 7 c) kohdan nojalla toimivaltainen viranomaisen turvetuotantoa koskevassa asiassa.

HAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Toimintaa koskevat luvat ja alueen kaavoitustilanne

Kaitasuon turvetuotantoalueella ei ole aikaisempaa ympäristölupaa tai siihen rinnastettavia päätöksiä. Hakija hallitsee koko hankealuetta kiinteistön omistajana.

Kaitasuo sijoittuu Kanta-Hämeen maakuntakaava-alueelle ja rajoittuu idästä Pirkanmaan maakuntakaava-alueeseen.

Kaitasuon alueella on voimassa Pirkanmaan 1. maakuntakaava. Maakuntakaavassa ei Kaitasuon alueella ole merkintöjä. Kaitasuosta noin 0,6–2

km:n etäisyydellä on kaavassa merkitty kaksi luonnonsuojelualuetta (SL169 Sammakkolammin luonnonsuojelualue, SL173 Kaakkosuo – Kivijärvi – Palkkisuo luonnonsuojelualue ja nat072 Kaakkosuo – Kivijärvi Natura 2000 -alue), arvokas kallioalue (ge2-127 Sammakkolamminkallio), ulkoilureitti ja muinaismuistokohde (SM 532 Mansikkamäki).

Pirkanmaan 1. turvetuotantoa koskevassa 8.1.2013 vahvistetussa vaihemaakuntakaavassa Kaitasuon alueella ei ole merkintöjä. Lähimmät uudet tuotantoalueet ja turvetuotannon kannalta tärkeä vyöhyke sijoittuu Punkalaitumelle yli 10 km:n etäisyydelle.

Voimassa olevassa Kanta-Hämeen maakuntakaavassa Kaitasuon alueella ei ole merkintöjä. 1–2 km:n etäisyydellä Kaitasuosta on merkinnät arvokas geologinen kalliomuodostuma Sammakkolamminkallio (MYg 109), Rapumäen kalliokiviaineksen ottoalue (EO k 191), Lapinkulman soran- ja hiekanottoalue (EO h 36), ulkoilureitti, Karhunpäänalhon kalliokiviaineksen ottoalue (EO k 192) ja Rasinmäen kalliokiviaineksen ottoalue (EO k 190). Kanta-Hämeen maakuntakaava on hyväksytty 29.11.2004 ja se on vahvistettu 28.9.2006.

Kanta-Hämeen valmisteilla olevassa 2. vaihemaakuntakaavassa Kaitasuon alueesta osa on merkitty suojelualueeksi (SL 873 Kaitasuo; 121,6 ha). 1–2 kilometrin etäisyydellä sijaitsee vedenhankintaan soveltuva II luokan Kangasniemen pohjavesialue (0410351) sekä Tottamussuon luonnonsuojelualue (SL 878).

Hämeen liitolta 18.8.2014 saadun tiedon mukaan vaikuttaa siltä, että Kaitasuo (2. vaihekaavan varaus SL 873) on jäämässä soidensuojelun täydennysohjelman ulkopuolelle. Siinä tapauksessa, että Kaitasuo otetaan mukaan soidensuojelun täydennysohjelmaan, sille tulee SL -varaus. Mikäli Kaitasuo jää ohjelman ulkopuolelle eikä ELY-keskuksella ole osoittaa muuta rahoitusta suoalueen suojelemiseksi, SL -merkintä poistetaan ja suo jää ns. valkoiseksi alueeksi. Eot -merkinnän puuttuminen maakuntakaavasta ei ole este mahdollisen ympäristöluvan myöntämiselle. Ympäristöhallinnon työryhmä tekee ehdotukset ohjelmaan valittavista soista, niiden suojelun tavoitteista, keinoista, kustannuksista, rahoituksesta, aikataulusta sekä toteutusvastuista vuoden 2014 loppuun mennessä.

Kaitasuon alueella ei ole voimassa olevia yleiskaavoja tai osayleiskaavoja. Alueella on vireillä tuulivoimaan liittyvä osayleiskaavoitus. Kaitasuo sijoittuu kokonaisuudessaan Humppila-Urjala tuulivoimapuiston suunnittelualueelle. Tämänhetkisen aikataulun mukaan kaavoitus saataisiin päätökseen vuoden 2015 alussa ja rakentaminen aloitettaisiin myös 2015, jolloin voimat olisivat tuotannossa loppuvuodesta 2016.

Kaitasuon alueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole voimassa olevia asemakaavoja.

Toiminta

Yleiskuvaus toiminnasta

Kaitasuon turvetuotantoalueen pinta-ala on lähes 47 ha. Lohkon 1 pinta-ala on noin 17,8 ha, lohkon 2 noin 17,7 ha ja lohkon 3 noin 10,9 ha. Varikkoalueen ja auma-alueiden pinta-ala on noin 5 ha, pintavalutuskentän 4,0 ha ja laskeutusaltaiden pinta-ala hieman alle 1 ha. Hankealueen etelä- ja länsiosaan sekä hankealueen keskelle Sälikkösaaren alueelle jää suoja-vyöhykkeeksi metsää noin 28 ha:n alueelle. Tällä alueella kulkee myös tuotantoalueelle rakennettava tie. Hankealueen kokonaispinta-ala on noin 85 ha.

Alueelta nostetaan turvetta jatkojalostuksen raaka-aineeksi, muun muassa puutarhamullaksi ja kasvualustoiksi. Nostettava turvemäärätavoite on 20 000 m³ vuodessa.

Toiminta on tarkoitus aloittaa mahdollisimman pian ympäristöluvan saatua lainvoiman. Työt aloitetaan tienpohjien, varastoalueiden ja sammutusvesialtaan rakentamisella. Sen jälkeen tehdään tarvittavaa puiden poistoa ja samanaikaisesti valmistellaan pintavalutuskentän rakenteita, mittapato, pengerrykset, pumppaamo ja jako-oja. Myös tarvittavat sähkökaapeloinnit ja asennukset tehdään kaivutöiden yhteydessä.

Turvetuotannon arvioidaan kestävän noin vuoteen 2060 asti.

Vesien käsittely ja päästöt vesistöön

Kaitasuon turvetuotantoalueen kuivatusvesien käsittelymenetelmänä ovat sarkaojien lietetaskut, sarkaojapidättimet, padottavalla rakenteella varustetut laskeutusaltaat sekä pintavalutuskenttä. Mikäli pintavalutuskentän puhdistusteho osoittautuu riittämättömäksi, käytetään lisätoimenpiteenä kemikalointia ja kalkitusta. Pumppaamon pumppukaivoon on mahdollista tarvittaessa syöttää annosteluruuvilla rakeistettua vedenpuhdistuskemikaalia tai rakeistettua liitukalkkia.

Kuivatusvedet johdetaan 4,0 ha:n (8,6 % tuotantoalueen pinta-alasta ja 5,0 % hankealueen pinta-alasta) suuruiselle pintavalutuskentälle ympärivuotisesti osittain painovoimaisesti ja osittain pumppaamalla imualtaasta jako-ojaan. Pintavalutuskentän alue on aiemmin ojitettu. Ojat (3 kpl) kulkevat poikkisuunnassa kuivatusvesien valumaan nähden. Ojat tukitaan ja oikovirtaukset estetään. Turvepaksuus pintavalutuskentällä on pääosin 0,6–3,5 m, turvekerros on ohuimmillaan aivan kentän eteläreunalla.

Pintavalutuskentän alueen suotyypit ovat kuivumisen myötä muuttuneet. Suon vedenpinta on alentunut kauttaaltaan ja suon kasvillisuus on muuttuma- ja turvekangas-asteella. Alueella on tupasvillaräme- ja karhunsammalmuuttumaa, puolukkaturvekangasta, mustikkaturvekangasta ja ruohoturvekangasta. Suokasveja alueella on mm. juolukka, suopursu, mustikka,

karhunsammal, seinäsammalet, riidenlieko, metsäimarre ja lakka. Uhanalaisia kasveja ei havaittu.

Pintavalutuskentältä vedet purkautuvat kentän lounaisreunalla olevan laskuojan kautta mittapadolle ja siitä edelleen alapuoliseen purkuojaan.

Hakijan arvio Kaitasuon turvetuotantoalueen vuosittaisesta brutto- ja nettopäästöistä.

	Brutto				Netto			
	Kiinto- aine	Kok P	Kok N	COD _{Mn}	Kiinto- aine	Kok P	Kok N	COD _{Mn}
1. ojitusvuosi	2 100	25	480	18 000	1 500	19	330	3 600
Seur. vuodet	1 400	17	310	12 000	1 000	13	220	2 400
Tuotantovaihe	1 300	12	380	9 500	980	8,4	290	1 100

Kaitasuon nykytilanteen mukainen laskennallinen kuormitus 47 ha alueelta on 280 kg kiintoainetta, 3,4 kg fosforia, 110 kg typpeä vuodessa.

Pöly, melu ja liikenne

Turvetuotannon päästöt ilmaan ovat lähinnä tuotannon ja lastauksen aikaista pölyämistä sekä tuotannon ja kuljetusten aiheuttamia pakokaasupäästöjä. Pölynmuodostus ajoittuu pääasiallisesti kesän tuotantokaudelle. Pölyn muodostumiseen ja leviämiseen vaikuttavat turpeen maastuneisuussaste ja kosteus, käytetty tuotantomenetelmä ja sääolot erityisesti tuulen nopeus. Tuulen nopeuden ylittäessä 10 m/s tuotanto keskeytetään aina lisääntyvän tulipaloriskin vuoksi.

Pölyäminen ei ole jatkuvaa eikä haittaa esiinny samanaikaisesti suon eri puolilla. Koska pöly kulkeutuu tuulen mukana, haittaa esiintyy vain tuulen alapuolella. Todennäköisintä pölyn leviäminen on kesäaikaan etelä- ja lounaistuulien vallitessa.

Kuormaus karheelta (keräily), aumaus ja lastaus ovat pölyäviä työvaiheita, koska kuivaa turvetta liikutellaan korkeussuunnassa. Muut tuotannon vaiheet, kuten jyrsiminen, kääntäminen ja karheaminen muodostavat selvästi vähemmän pölyä, koska ne tapahtuvat kentän pinnassa ja koska käsiteltävä turve on kostea.

Kaitasuolla tuotantomenetelminä käytetään hakumenetelmää tai mekaanista keruuvaunua. Hakijan mukaan pölyhaitta voi ylittää viihtyisyysrajan noin 100 m:n etäisyydelle tuotantoalueen reunasta.

Turvetuotannon aikaiset ilmaan kohdistuvat päästöt ovat sekä työkoneiden että rekkaliikenteen aiheuttamia pakokaasupäästöjä. Hakijan mukaan turvetuotanto ja turvekuljetukset Kaitasuolta Murronharjuun aiheuttavat noin 59 000 tonnin hiilidioksidipäästöt (CO₂ -päästöt) vuodessa.

Turvetuotannon aiheuttamat melu ja värinä aiheutuvat työkoneista ja raskaiden ajoneuvojen aiheuttamista äänistä ja värinästä, jotka vastaavat suu-

relta osin maataloudesta aiheutuvaa konemelua ja -tärinää. Melu ja tärinä eivät ole jatkuvia, sillä tuotantopäiviä on vuodessa 20–60. Tuotantoon liittyvä melu keskittyy kesäaikaan, kun taas talviaikana melua aiheuttavat turpeen toimituksiin liittyvät lastaukset ja liikennöinti.

Tuotantopäivinä turvekoneiden aiheuttamaa melua voi syntyä ympäri vuorokauden työvaiheista, tuotantotavasta ja säästä riippuen. Tehtyjen melututkimusten perusteella turvetuotannon työvaiheista jysintä ja turpeen nosto imuvaunulla aiheuttavat hetkellistä 55 dB:n melua 100–200 m:n etäisyydelle työskentelykohdasta. Turvekenttien kunnostustoimet aiheuttavat laskennallisen arvion perusteella hetkellisiä 55 dB:n melutasoja 300–400 m:n etäisyydelle työskentelykohdasta.

Kaitasuon alueelle on kulkuyhteys kahdesta eri suunnasta: Kangasniementieltä on pistotie etelän suunnalta Kaitasuon Sälikkösaareen. Suoalueen pohjoispuolelle Kangasniementieltä on toinen kulkuyhteys Ritämäentien kautta, joka on paloturvallisuuden kannalta tarpeellinen. Turve kuljetetaan jalostettavaksi ja pakattavaksi yhtiön Murronharjulla sijaitsevalle tehtaalte noin 14 km:n päähän. Paikalliset kuivikeasiakkaat voivat noutaa turvetta tuotantoalueen varastosta myös talviaikaan. Liikenteen arvioitu edestakainen käyntimäärä 360 kertaa vuodessa (keskimäärin 1 kerta päivässä). Liikennöinti suolle on jaksottaista ja osa on kevyttä liikennettä.

Varastointi ja jätteet

Tuotannossa käytetään vuosittain polttoainetta noin 18 000 l, voiteluöljyjä noin 120 l ja muita voiteluaineita yhteensä noin 25 kg. Tuotannossa käytettävien traktorien moottoripolttoaineet varastoidaan suoja-altaalla varustetussa 5 000 litran suuruisessa lukittavassa säiliössä, joka täyttää lain asettamat vaatimukset. Sammutusveden pehmennekemikaalit (nestemäinen mäntysuopa) säilytetään varastossa. Suovesien pumppauslaitteistoon on suunniteltu valmius, jolla voidaan annostella rakeistettuja saostuskemikaaleja pumpattavaan veteen, mikäli puhdistustehon tarve sitä vaatisi. Pumpaamossa on lämpöeristetty varastokontti, jossa voidaan säilyttää saostuskemikaaleja.

Traktoreiden päivittäiset puhdistukset, huoltotarkistukset ja rasvaus tehdään varikkoalueella. Yrityksen huoltoautona on ruokailu-, lepo-, pesu- ja saniteettitilalla varustettu asuntoauto, jonka takaosassa on huoltotarvikeosasto varusteineen. Määräaikaishuollot, öljynvaihdot ja korjaukset tehdään yrityksen Loimaalla sijaitsevassa korjaamohallissa tai valtuutetulla merkkikorjaamolla. Huoltoautossa on puhdas- ja likavesisäiliö sekä jäteastia roskia varten. Jätteet kuljetetaan lähimpään keräyspisteeseen. Aumojen peitemuovit (kuiviketurve) toimitetaan käytön jälkeen jätemuovin keräykseen.

Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT) ja ympäristön kannalta paras käytäntö (BEP)

Hakijan mukaan suunniteltu kuivatusvesien käsittely, jossa vedet johdetaan lopuksi pumppaamalla ympärivuotisesti pintavalutuskentälle ja johon tarvittaessa on valmius lisätä kuivatusvesien kemikalointi, edustaa turvetuotannon parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja parasta käytäntöä.

Tuotantoalue, sen ympäristö ja toiminnan vaikutukset ympäristöön

Tuotantoalueen nykytila

Kaitasuon turvetuotantoalue on pääosin aiemmin ojitettua suota. Tuotantoalueen itäosassa on noin 25 ha:n laajuinen ojittamaton alue.

Asutus ja maankäyttö

Kaitasuo sijaitsee noin 8 km Huittisten keskustasta pohjoiseen. Tuotantoalue rajoittuu idässä Urjalan kunnan rajaan.

Tuotantoaluetta ympäröivät pääosin metsämaat. Suo jatkuu hankealueelta itään Urjalan kunnan rajalta. Siellä on noin 7 ha:n suuruinen ojittamaton suoalue, johon rajoittuu Vapo Oy:n Kaitasuon turvetuotantoalue.

Turvetuotantoalueen lähimmät rakennukset ovat lomarakennuksia. Lähimmät lomarakennukset sijaitsevat noin 400 m:n etäisyydellä Kangasniemessä. 500 m:n etäisyydellä turvetuotantoalueesta sijaitsee 7 loma-asuinrakennusta ja kilometrin etäisyydellä tuotantoalueesta sijaitsee yhteensä 38 loma-asuntoa. Lähin ympärivuotisessa asuinkäytössä oleva rakennus sijaitsee noin 700 m:n etäisyydellä tuotantoalueen reunasta. Hakija arvioi, ettei turvetuotanto aiheuta merkittävää viihtyvyyshaittaa ympäröivälle loma-asutukselle, koska rakennukset sijaitsevat yli 300 m:n etäisyydellä ja tuotantoalueen sekä asutuksen välissä on puustoa.

Tuotantoalueen läheisyydessä noin 500 m:n säteellä sijaitsee kuusi vapaa-ajan asuntoa, joilla on käytössä omat kaivot. Kaivot ovat ns. orsivesikaivoja, joihin kertyvä vesi on pintavettä eli lumien sulamis- ja sadevettä. Kaivojen syvyys on noin 5 m. Kaivojen pohjat ovat 10 m pohjavedenpintaa ylempänä. Maaperä kaivojen alueella on tiivistä tai vettä hitaasti läpäiseviä maakerrostumia, jotka estävät pintavesien laskeutumisen pohjaveteen.

Tuotantoalueesta 500 m:n etäisyydellä sijaitsee yksi vakituksessa asuinkäytössä oleva, joka on liittynyt Humppilan vesijohtoverkostoon kaivoveden huonosta laadusta johtuen.

Luonto ja suojeluarvot

Suojelualueet

Kaitasuon itäpuolella, lähimmillään noin 1,5–2 km:n etäisyydellä sijaitsee Kaakkosuon-Kivijärven Natura 2000 -alue (FI0348002). Natura-alue kattaa viisi luonnonsuojelualuetta, jotka ovat Kivijärven, Pirttilahden, Kaakkosuon, Palkkisuon sekä Pesämäen luonnonsuojelualueet. Kaakkosuo-Kivijärven alue on valtakunnallisesti arvokas luontotyyppien kokonaisuus. Siihen kuuluu suuri luonnontilainen keidassuo ja Kivijärven ympäristön laaja lehto-alue. Alueella on myös perinneympäristöjä kuten kallioketoja ja tuoreita pienruohoniittyjä, lähteitä, lettoja, vanhoja kuusimetsiä ja humuspitoinen järvi.

Kaitasuon pohjoispuolella, noin 2,3 km:n etäisyydellä sijaitsee Sammakkolammen luonnonsuojelualue sekä arvokas kallioalue Sammakkolamminkallio (KAO040416). Luonnonsuojelualueen pinta-ala on noin 1 ha. Sammakkolampi on luokiteltu arvokkaaksi pienvedeksi.

Kaitasuon tuotantoalueen pohjoispuolella noin 550 m:n etäisyydellä tuotantoalueen reunasta sijaitsee yksi lähde.

Luontotyytit ja kasvillisuus

Kanta-Hämeen 2. vaihemaakuntakaavaan liittyvien taustaselvitysten mukaan suon luoteisnurkka on mäntyvaltaista mustikkaturvekangasta. Suon pohjoisosassa on varputurvekangasta. Varputurvekangas vaihtuu suon ojittamattoman osan rajalla lyhytkorsirämeen muuttuman kautta rahkaiseksi oligotrofiseksi lyhytkorsirämeeksi. Ojittamattoman osan itä- ja eteläreunalla kasvillisuus vaihtuu oligotrofiseksi saranevaksi. Saranevaosalla mätäspinnan osuus vaihtelee ja paikoin kasvillisuus on vastaavaa sararämettä.

Etelää kohti mentäessä kasvillisuus vaihtuu jälleen ojitetulla alueella varputurvekankaaksi. Männyt ovat järeämpiä, veden pinnan taso selkeästi alentunut ja pohjakerroksen rahkasammalisto on niukkaa. Suon eteläreunaa kohti kasvillisuus muuttuu edelleen mäntyvaltaisen puolukkaturvekan kautta sekapuustoiseksi mustikkaturvekankaaksi.

Suon lounaisosa on kasvillisuudeltaan mosaiikkimaista: paikoin voi yhä tunnistaa oligotrofisen lyhytkorsirämemuuttuman laikkuja, mutta suurimmaksi osaksi kasvillisuus on kuivahtanut ja muuttunut jo mustikkaturvekankaaksi. Lännessä korpisuus lisääntyy.

Lyhytkorsiräme, sararäme ja saraneva on luokiteltu Etelä-Suomessa vaarantuneiksi (VU). Suomen lajien uhanalaisuus Punainen kirja 2010 mukaan yksikään havaituista kasvilajeista ei ole uhanalainen.

Linnusto

Kaitasuon linnustotiedot perustuvat alueella tehtyyn pesimälinnustaselvitykseen (2014), Vapo Oy:n viereiselle Kaitasuon alueelle tekemään pesimälinnustaselvitykseen (2009) sekä Voimamyly Oy:n alueelle suunnitellun tuulipuiston pesimä- ja muuttolinnustaselvitykseen (2012).

Kesäkuussa 2014 tehdyn selvityksessä Kaitasuolla ja sen läheisyydessä havaittiin yhteensä 14 lintulajia, joista 11 lajia tulkittiin selvitysalueella pesiväksi. Pesiviä pareja alueella oli 42. Alueen yleisimmät pesimälinnut olivat punarinta, peippo ja pajulintu. Metso on Suomen erityisvastuulaji ja kuuluu EU:n lintudirektiivi I -liitteen lintulajeihin ja uhanalaisluokituksessa silmälläpidettäviin lintulajeihin ja alueellisesti uhanalainen laji. Pyy kuuluu EU:n lintudirektiivin I -liitteen lintulajeihin. Niittykirvinen on uhanalaisuusluokituksessa luokiteltu silmälläpidettäväksi lajiksi. Myös sirittäjä on luokiteltu silmällä pidettäväksi lajiksi. Alueelta tavattu käki on alueellisesti uhanalainen. Alueella ei havaittu vaarantuneita tai erittäin uhanalaisia tai äärimmäisen uhanalaisia lintulajeja.

Voimamylyn vuonna 2012 teettämässä pesimälinnustaselvityksessä Kaitasuon lähialueelta tavatut arvokkaimmat lajit olivat liro, kurki ja metso, jotka ovat myös lintudirektiivin liitteen I lajeja. Liro ja metso luetaan kuuluvaksi myös Suomen vastuulajeihin.

Maanmittauslaitoksen maastokarttaan on tehty rauhoitusmerkintä Sälikkösaaren viereen. Merkintä on kalasääsken pesäpuu. Humppila-Urjala tuulipuistohankkeeseen liittyen Voimamyly Oy teetti vuonna 2013 tarkistusselvityksen oletetun pesäpuun käytöstä. Varsinaisen suoalueen lisäksi tutkitiin Sälikkösaaren puut ja suon pohjoispuolinen alue, jossa puusto on varttunutta. Maastokarttaan sijoitetun rauhoitusmerkin kohdalla ei löytynyt kalasääsken pesää eikä myöskään muualta tutkitulta alueelta. Kaitasuon län-siosasta löytyi kuitenkin todennäköisesti yli 10 vuotta vanha tekopesän pohjaristikko metsäsarakkeen itäosan männystä. Metallisen ristikon lisäksi ei tekopesässä ollut kuin muutama risu eikä pesä ole ollut asuttu vuosikausiin jos koskaan. Kaitasuolla kesällä 2014 tehdyn linnustaselvityksen yhteydessä alueelta ei tavattu kalasääsken pesää ja alueelle tehty tekopesäkin oli jo tippunut puusta.

Perhoset

Kaitasuon hankealueelta etsittiin perhosia 28.6.–15.9. välisenä aikana. Etsintää tehtiin järjestelmällisesti koko suon alueelta sekä reunavyöhykkeiltä. Ensisijaisesti tarkastelu kohdistettiin suon ojitamattomille alueille. Tarkastuskäyntejä tehtiin yhtenä päivänä viikossa ja lisäksi kolme yöseurantaa pimeänä aikaan. Perhosten ja toukkien sekä pussikkaiden etsintä suoritettiin näköhavainnoilla. Työvälineinä oli haavi, suurennuslasi ja kiikari. Yöseurannassa oli valkoinen kangas ja kirkas led-valo.

Hankealueelta tavattiin viisi päiväperhoslajia ja kolme yöperhoslajia. Soilla esiintyvistä suoperhoslajeista havaittiin ainoastaan suokeltaperhonen. Varsinaisista indikaattoriperhoslajeista ja -korennoista ei tehty yhtään havaintoa. Luumittaria, kihokkisulkasta ja kirjopapurikkoa ei kohdealueelta havaittu. Edellä mainittuihin lajeihin kiinnitettiin huomiota, koska aiemmassa Vapo Oy:n teettämässä Kaitasuon perhosselvityksessä oli mainittu kyseisten lajien mahdollisesta esiintymisestä. Hankealueelta tavatuista perhoslajeista yksikään ei ole uhanalainen.

Luonnonsuojeluasetuksen liitteen 5 lajisto

Hakija on esittänyt asiantuntija-arvion alueen soveltuvuudesta luonnonsuojeluasetuksen liitteessä 5 mainittujen lajien elinympäristöksi. Liitteessä mainituista nisäkkäistä hankealue soveltuu osaksi ilveksen, karhun, suden ja pohjanlepakon elinpiiriä. Linnustoselvityksen yhteydessä alueella ei havaittu merkkejä sudesta, karhusta tai ilveksestä. Näiden lajien elinpiirit ovat suuria. Humppilan alueella vain ilveksellä on pysyviä reviirialueita. Pohjanlepakko pystyy käyttämään aukeita alueita saalistukseen. Hankealueella ei ole rakennuksia tai onttoja puita, joissa lepakko voisi pesiä, talvehtia tai olla päiväpiilossa. Hankealueella ei ole sopivaa elinympäristöä liitteessä mainituille kovakuoriaisille, korennoille, nilviäisille tai matelijoille. Sammakkoeläimistä viitasammakko valitsee lisääntymispaikakseen yleensä rehevän järven tai umpeenkasvaneen merenlahden. Ojiin viitasammakko kutee harvoin. Hankealueella ei ole lampia, joihin viitasammakko voisi kutea ja ojissa oli linnustoselvityksen aikana vähän vettä, eikä niitä ylitettäessä havaittu sammakoiden nuijapäitä.

Pohjavesialueet

Kaitasuon länsipuolella lähimmillään noin 430 m etäisyydellä sijaitsee vedenhankintaan soveltuva II luokan pohjavesialue, Kangasniemi (0410351). Arvioiden mukaan pohjavettä muodostuu tällä alueella 1 300 m³ vuorokaudessa. Pohjavesialueella ei ole vedenottamoita. Humppilan puoleisella osalla vesi on huomattavan rauta- ja mangaanipitoista. Kangasniemen pohjaveden heikko laatu johtuu todennäköisesti Tottamussuon ja Kitusuon läheisyydestä. Suot rajoittuvat pohjavesialueeseen.

Muinaismuistot

Kaitasuon turvetuotantoalueen lähimmät muinaisjäännöskohteet sijaitsevat suon koillispuolella, Mansikkamäki ja Kaitasuo. Etäisyys Kaitasuolta Mansikkamäen ja Kaitasuon kohteisiin on lähimmillään 1–2 km.

Vesistö

Tuotantoalue sijoittuu Kokemäenjoen vesistön Loimijoen valuma-alueella (35.9) sijaitseville Koijoen alaosan (35.963) ja Jalasjoen (35.948) valuma-alueille. Koijoen alaosan alueelle sijoittuvan tuotantoalueen osuus valuma-alueesta on noin 1,1 % ja Jalasjoelle sijoittuvan tuotantoalueen osuus valuma-alueesta on noin 0,5 %. Jalasjoen valuma-alueelle sijoittuvan tuotan-

toalueen vedet johdetaan kaikki pintavalutuskentän kautta Koijoen valuma-alueelle. Kaitasuon kuivatusvedet johdetaan pintavalutuskentän kautta reittiä Kontionoja-Koijoki/Koenjoki-Kojonjoki-Loimijoki.

Koijoen vesi Kontionojan yhtymäkohdalla ylävirtaan on ravinnepitoisuuksien ja kemiallisen hapenkulutuksen perusteella rehevää ja humuspitoista. Happamuudeltaan vesi on lähes neutraalia. Koijokea kuormittavat mm. alueen maa- ja metsätalous. Kontionojan yhtymäkohdan alapuoliselta tutkimuspisteeltä on otettu vesinäytteitä vuosina 2009–2013 yhteensä 19. Veden kokonaisfosforipitoisuus on ollut 75–310 µg/l ja kokonaistyyppipitoisuus 510–4700 µg/l.

Kaitasuon tuotantoajan nettopäästöt kohottavat laskennallisesti Kontionojan kokonaisfosforipitoisuutta 0,2 µg/l (0,4 %), kokonaistyyppipitoisuutta 20 µg/l (2,4 %) ja kiintoainepitoisuus 31 µg/l (0,5 %). Laskennallinen pitoisuuslisäys Kontionojan suulla Koijokeen on 1. ojitusvuonna fosforin osalta 0,6 µg/l ja typenosalta 12 µg/l. Lisääntyneen vesimäärän myötä kiintoainepitoisuus pysyy nykyisen tasoisena tai jopa hieman pienenee. Koijoen suulla laskennalliset pitoisuuslisäykset ovat keskimääräisiin pintaveden fosfori- ja tyyppipitoisuuksiin verrattuna 1. ojitusvuonna 0,4 % ja 0,6 %. Tuotantoaikana tyyppipitoisuus kasvaa nykyiseen verrattuna 8,5 µg/l (0,4 %). Fosfori- ja kiintoainepitoisuus pysyvät nykyisen suuruisena.

Koijoen (Koenjoen) kalastoa on selvitetty Loimijoen kalataloustarkkailun yhteydessä. Joessa tavataan haukea, ahventa, turpaa, lahnaa, särkeä, säynettä, toutainta, sulkavaa ja madetta. Koijokeen ei ole istutettu kalaa. Tosin erään tiedon mukaan jokeen olisi istutettu kuhua vuonna 2010. Koijoella kalastus on hyvin pienimuotoista ja satunnaista. Joesta kalastetaan pääasiassa katiskoilla ja mato-ongilla sekä jossain määrin heittovavoilla, merroilla ja rysillä. Loimijoen kalataloudellisen tarkkailun raportissa on todettu, että Koijoella kalasti yhteensä 10 henkilöä, joiden tärkein pyydys oli katiska ja runsaimmat saalislajit hauki ja ahven.

Tuotannosta ei arvioida olevan merkittävää haittaa kalastolle tai ravustolle eikä myöskään kalastukselle taikka ravustukselle.

Loimijoki on Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa luokiteltu voimakkaasti muutetuksi vesistöksi, jonka ekologinen tila on alaosaltaan luokiteltu välttäväksi ja yläosaltaan tyydyttäväksi.

Ympäristöriskit

Tulipaloriskin minimoimiseksi tuotantoalueelle laaditaan paloturvallisuussuunnitelma. Työmaan henkilöstön valmiuksia toimia hätätilanteessa ylläpidetään koulutuksella. Työmaalla on tarvittava alkusammutuskalusto ja ensiapuvälineistö sekä toiminta ja ensiapuohjeet onnettomuustilanteiden varalle. Turvetuotantoalueelle laaditaan pelastussuunnitelma, joka toimitetaan viranomaiselle. Suunnitelma tarkistetaan vuosittain ennen tuotantokauden alkua ja aina, kun alueen järjestelyissä tapahtuu merkittäviä muu-

toksia. Alueella toimitetaan palotarkastus ennen toiminnan aloittamista. Toiminnassa noudatetaan sisäasianministeriön ohjetta turvetuotantoalueiden paloturvallisuudesta.

Turvetuotannon vesiensuojelulliset riskit liittyvät valumavesien tulva- ja ylivirtaamatilanteisiin. Toiminnanharjoittaja on varautunut valumavesien hallittuun johtamiseen alapuoliseen vesistöön myös ylivirtaamatilanteessa eli lumen sulamisen ja rankkasateiden aikana. Vesiensuojelurakenteet on mitoitettu ylivirtaamien ja rankkasateiden varalta. Kaitasuo ei sijoitu tulvariskialueelle, joten erillistä tulvariskisuunnitelmaa ei ole tarpeen.

Toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailu

Hakija on tehnyt esityksen käyttö-, päästö- ja vaikutustarkkailusuunnitel-maksi. Päästötarkkailussa näytteitä otetaan laskuojasta pintavalutuskentän jälkeen ja puhdistustehon arvioimiseksi ennen pintavalutuskenttää. Vaikutustarkkailuun sisältyy veden laadun seuranta Kontionojasta sekä Kontionojasta ennen sen yhtymistä Koijokeen. Erilliselle pöly- melu ja kalataloustarkkailulle ei hakijan mukaan ole tarvetta. Pölypäästöjen vaikutuksia on kuitenkin mahdollista seurata pölymittausanalyysaattorilla.

Vahinkoja estävät toimenpiteet ja korvaukset

Tuotannosta ei aiheudu haittaa virkistyskäytölle tai kalataloudelle, koska sekä virkistyskäyttö että kalastus ovat tuotantoalueen alapuolisissa vesistöissä vähäistä. Toiminnanharjoittajan näkemyksen mukaan tuotannosta ei aiheudu korvattavaa tai kompensoitavaa haittaa.

Toiminnan aloittamisluvan perustelut

Hakijalla on tarvetta kuntoonpanon nopeaan aloittamiseen hakemusta koskevalla alueella, koska käytössä olevista turvevaroista on nykyisellään puutetta ja turpeen kysyntä on talousalueella pysyvää.

HAKEMUKSEN KÄSITTELY

Hakemuksen täydennykset

Hakija on täydentänyt hakemustaan 29.9.2014 ja 10.10.2014 muun muassa tarkennetulla pintavalutuskentän suunnitelmalla ja tuotantoalueen kartalla, päivitettyillä kiinteistötiedoilla, vesistötarkkailusuunnitelmalla, tiedoilla lähialueen talousvesikaivoista sekä tarvittavilla luontoselvityksillä. Tiedot on kuvattu tarkemmin hakemuksen sisältö -osassa.

Hakemuksesta tiedottaminen

Hakemus on annettu tiedoksi kuuluttamalla aluehallintovirastossa sekä Humppilan ja Urjalan kunnissa 22.10.–21.11.2014 sekä erityistiedoksiantona asianosaisille. Kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettu 23.10.2014 Urjalan Sanomissa ja 22.10.2014 Forssa Lehdessä. Aluehallintovirasto on

pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Hämeen ja Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueilta, Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselta, Humppilan ja Urjalan kunnilta sekä Humppilan ja Urjalan kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta.

Lausunnot

1) Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on todennut, että Kanta-Hämeen 28.9.2006 vahvistetussa maakuntakaavassa ja 1. vaihemaakuntakaavassa, jonka ympäristöministeriö on vahvistanut 2.4.2014 ja määrännyt tulemaan voimaan tehdyistä valituksista huolimatta, Kaitasuon alueella ei ole merkintöjä. Valmisteilla olevassa 2. vaihemaakuntakaavassa osa Kaitasuosta on merkitty luonnonsuojelualueeksi (SL). Suojelumerkintä kuitenkin poistettaneen kaavaehdotuksesta, koska suo on jäämässä pois soidensuojelun täydennysohjelmasta.

Kaitasuo kuuluu Humppilan ja Urjalan tuulivoimaosayleiskaavan alueeseen. Osayleiskaavaehdotus oli nähtävänä 8.9.–8.10.2014 ja menossa valtuuston hyväksymiskäsittelyyn mahdollisesti ennen vuodenvaihdetta. Kaitasuo on kaavaehdotuksessa osoitettu Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeäksi alueeksi (luo-1). Merkinällä osoitetaan luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue; luonnontilainen suo. Alueen luonnontilaa muuttavat toimenpiteet ovat kiellettyjä. Alueen läheisyyteen sijoittuvalla rakentamisella ei saa aiheuttaa suoalueen vesitasapainoon kohdistuvia vaikutuksia. Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa alueen luontoarvoja. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus.

Kaitasuon luonnonoloja on selvitetty tämän ja muiden aluetta koskevien hankkeiden yhteydessä varsin kattavasti ja hyvin. Kaitasuo oli ehdolla myös soidensuojelun täydennysohjelmaan. Ohjelmaa laativa ympäristöministeriön työryhmä on kuitenkin katsonut, että suon luonnonarvot eivät ole sellaiset, että suota voitaisiin pitää valtakunnallisesti arvokkaana. Tämän vuoksi ELY-keskus ei aio ryhtyä toimenpiteisiin suon suojelemiseksi. Suon luontoarvot eivät siis ole turvetuotantohankkeen esteenä.

Hakemuksessa mainitaan, että suon pohjoispuolella olevan lähteen tilasta ei ole tarkempaa tietoa. Lähde on kuitenkin on mainittu Teppo Häyhän pienvesijulkaisussa. Tarkempaa kohdekuvausta ei ole, koska lähde on arvioitu luokkaan 2 eli sen luonnontila on muuttunut kohtalaisesti.

Myllynkulmassa Koijoessa on vuonna 2008 tehty mittava joenkunnostus, jossa valtion rahoitus on ollut 50 %.

Vesienhoidon suunnittelun yhteydessä Kojonjoen ekologinen tila on arvioitu välttäväksi ja Loimijoen tyydyttäväksi. Loimijoen kemiallinen tila on hyvä mutta silmälläpidettävä, koska kaloista mitattu elohopea ylitti laatu normin kolmessa kalassa. Hyvä ekologinen tila pyritään saavuttamaan vuoteen 2027 mennessä. Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoito-

suunnitelmassa ja Hämeen vesienhoidon toimenpideohjelmassa esitetään toteutettavaksi turvetuotannon vesiensuojelun perusrakenteiden lisäksi mm. pintavalutuskenttiä, virtaaman säätöä sekä tuotantoalueen vesien ympärivuotista kemikalointia.

Vesienhoidon tavoitteiden saavuttamiseksi hakemuksessa esitetyn ympärivuotisen pintavalutuksen lisäksi tulee toteuttaa myös tuotantoalueen vesien ympärivuotinen kemikalointi.

Ympäristöluvassa määrättävät vesienkäsittelyrakenteet tulee esittää Hämeen ELY-keskuksen hyväksyttäväksi ja antaa tiedoksi Humppilan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ennen niiden käyttöönottoa. Eristysojien kaivamiseen ja kunnossapitoon tulee kiinnittää erityistä huomiota. Ojien suunnittelu ja kaivaminen tulee mahdollisuuksien mukaan toteuttaa luonnonmukaisen vesirakentamisen keinoin.

Vesistötarkkailua tulee tehostaa hakemuksessa esitetystä. Tarkkailun tulee olla ympärivuotista ja kevättulvan aikaan näytteitä tulee ottaa vähintään kerran viikossa. Myös rankkasateiden ja ylivirtaamien aikana tulee ottaa lisänäytteitä.

Hakemuksessa esitetyn tarkkailuohjelman analytiikka on varsin niukka. Vesinäytteistä tulee mitata myös väri ja rauta. Happamuuden tarkkailussa pelkkä pH ei anna luotettavaa kuvaa, koska se voi satunnaisesti vaihdella. Luotettavan tiedon saamiseksi pH:n rinnalla tulee mitata alkaliniteetti (puskurikyky) vähintään kerran vuodessa. Ionimuotoisista ravinteista esitetään tarkkailtavaksi ainoastaan ammoniumtyyppiä ja sitäkin vain kuntoonpanovaiheen aikana. Toisaalta juuri ionimuotoiset ravinteet ovat niitä, joita kasvillisuus ja levät voivat käyttää. Suolta lähtevä tyyppi on suurelta osin epäorgaanista ja sen vuoksi ainakin nitraatti ja ammoniumtyppi olisi hyvä lisätä tarkkailuun.

Suunniteltu turvetuotantoalue sijaitsee yli 400 metrin etäisyydellä lähimmästä pohjavesialueesta (Kangasniemi, II-luokka). Toiminnalla ei ole vaikutusta alueen pohjaveden laatuun tai määrään.

Hakemusta on täydennettävä asianmukaisella melumallinnuksella. Kaitasuo kuuluu kokonaisuudessaan Humppila-Urjala tuulivoimapuiston suunnittelualueelle. Turvetuotannon ja tuulivoimaloiden aiheuttaman melun yhteisvaikutus tulee ottaa huomioon mallinnuksessa ja lupaharkinnassa.

Ympäristöluvassa on edellytettävä, että toiminta alueella järjestetään siten, ettei siitä aiheudu kohtuutonta melua. Melutaso ei saa ylittää asumiseen käytettävillä alueilla 55 dB (L_{Aeq}) klo 7.00 – 22.00 eikä 50 dB (L_{Aeq}) klo 22.00 – 7.00. Loma-asumiseen käytettävillä ja luonnonsuojelualueilla melutaso ei saa ylittää 45 dB (L_{Aeq}) klo 7.00 – 22.00 eikä 40 dB (L_{Aeq}) klo 22.00 – 7.00.

Ympäristöluvassa tulee edellyttää, että melumittaus suoritetaan sekä kuntoonpanovaiheessa että tuotantovaiheen vakiinnuttua ja melutasot tulee

mitata lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa. Ympäristöluvassa on tarpeeksi yksityiskohtaisesti määrättävä mittauksista (Ympäristöministeriön ohje 1/1995, ympäristömelun mittaaminen). Mittaukset tulee toistaa viiden vuoden välein. Melutarkkailua tulee tihentää, jos melutilanne muuttuu tai melu aiheuttaa häiriötä alueella. Jos tarkkailun perusteella tuotantotoiminnasta aiheutuu VNp 993/1992 mukaisten melutasojen ylittymistä, tulee lupaviranomaisen tarvittaessa antaa melun torjuntaa koskevia lisämääräyksiä. Ympäristöluvassa tulee määrätä meluhaittojen ehkäisemisestä yksiselitteisillä, valvottavissa olevilla lupamääräyksillä.

Turvetuotannon pölyvaikutuksia ei ole arvioitu mallintamalla. Koska kyseessä on uusi tuotantoalue, hakemusasiakirjoja tulee täydentää asianmukaisella pölymallinnuksella. Kaitasuon turvetuotanto oheistoimintoihin ei saa aiheuttaa asumiseen ja oleskeluun käytettäville alueille sellaisia pölyhaittoja, että valtioneuvoston ilmanlaadusta antamat ohjearvot (VNp 480/96) tai raja-arvot (VNA 38/2011) ylittyvät. Valtioneuvoston päätös (480/1996) on säädös, joka on annettu ilman epäpuhtauksien aiheuttamien terveydellisten haittojen ehkäisemiseksi, ja jota sovelletaan soveltamisalansa mukaisesti mm. ilman pilaantumisen vaaraa aiheuttavien toimintojen sijoittamisessa ja lupakäsittelyssä.

Toiminnasta aiheutuvien pölyhaittojen ehkäiseminen ja ilmanlaadusta annettujen ohjearvojen alittuminen on varmistettava ympäristöluvassa yksiselitteisillä, valvottavissa olevilla lupamääräyksillä (esim. tuotannolliset/toiminnalliset rajoitukset, pölyn leviämisen estäminen). Mikäli ohjearvot ylittyvät, tulee toiminnanharjoittajan ryhtyä toimenpiteisiin pölyhaitan vähentämiseksi. Pölyhaittoja on lisäksi seurattava säännöllisesti ympäristöluvassa hyväksyttävän tarkkailusuunnitelman mukaisesti. Tarkkailun tuloksia on pystyttävä vertaamaan luvassa ilman hiukkaspitoisuudelle annettavaan raja-arvoon. Mikäli ympäristöluvassa annetaan tuulensuuntaan tai nopeuteen liittyviä toiminnallisia rajoituksia, on myös näiden tarkkailusta määrättävä päätöksessä.

Toiminnan ympäristövaikutusten seurannan tulee olla jatkuvaa ja kattavaa. Selvitys- ja tarkkailuvelvoitteet tulee vahvistaa lupamääräyksillä ja tarkkailuohjelmat tulee oheistaa lupapäätöksen liitteeksi. Valvontaviranomaisen on voitava tarvittaessa tarkistaa tarkkailusuunnitelmia.

Toimintaa ei tule aloittaa ennen kuin lupapäätös on tullut lainvoimaiseksi.

Toiminta ei ole voimassa olevien kaavojen vastaista ja toiminnalle voidaan myöntää ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa, kun otetaan huomioon lausunnossa edellä mainitut asiat.

2) Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on todennut, että Pirkanmaan maakunta-kaavassa ei ole merkintöjä Kaitasuon alueella. Pirkanmaan 1 vaihemaa-kuntakaavassa Kaitasuo ei sisälly turvetuotannon kannalta tärkeisiin vyöhykkeisiin eikä sitä ole merkitty uudeksi turvetuotantoalueeksi. Vaihemaa-kuntakaavan liiteaineistoissa Kaitasuo on merkitty suoluonnon monimuo-

toisuuden kannalta arvokkaaksi kohteeksi, joka on osa laajempaa suo-
luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokasta vyöhykettä (Isosuo-
Telkunsuo-Kaakkosuo vyöhyke). Voimassa olevassa Kanta-Hämeen
maakuntakaavassa Kaitasuon alueella ei ole merkintää turpeenottoaluees-
ta (EOt). Kanta-Hämeen valmisteilla olevassa 2.vaihemaakuntakaavassa
Kaitasuo on merkitty suojelualueeksi (SL 673 Kaitasuo, 121,6 ha). Hake-
muksessa kerrotaan, että Hämeen liitolta saadun tiedon mukaan Kaitasuo
on jäämässä soidensuojelun täydennysohjelman ulkopuolelle. Soidensuo-
jelun täydennysohjelma on kuitenkin vielä valmisteluvaiheessa eikä lopulli-
sia kohdevalintoja ole tehty. Pirkanmaan ELY-keskus on luokitellut Kai-
tasuon eteläisen osa-alueen kokonaisuutena Pirkanmaan inventointikoh-
teiden joukossa arvokkaimpaan luokkaan. Kaitasuon hankealue kuuluu
Humppilan ja Urjalan tuulivoimaosayleiskaavan alueeseen, mutta hanke si-
joittuu kokonaisuudessaan Humppilan puolelle.

Lähin loma-asunto Pirkanmaan ELY-keskuksen alueella sijaitsee noin 900
metrin päässä suunnitellun tuotantoalueen reunasta. Kaitasuon turvetuo-
tannolla ja Humppilan-Urjalan tuulivoimahankkeella voi olla meluun liittyviä
yhteisvaikutuksia. Kaitasuon turvetuotanto ei yksistään eikä tuulivoima-
hankkeen kanssa todennäköisesti aiheuta merkittävää terveys- tai viihty-
vyyshaittaa melun ja pölyn muodossa Pirkanmaan puolella sijaitsevalle lo-
ma-asutukselle.

Pirkanmaan ELY-keskus on inventoinut Kaitasuon 25.7.2013 osana valta-
kunnallisen soidensuojelun täydennysohjelman valmistelua. Täydennysoh-
jelma perustuu hallitusohjelmaan sekä valtioneuvoston periaatepäätök-
seen soiden ja turvemaiden vastuullisesta ja kestävästä käytöstä ja suoje-
lusta. Ohjelmaan valitaan valtakunnallisesti arvokkaita suokohteita ja sillä
täydennetään nykyistä suojelualueverkostoa. Ympäristöministeriön aset-
tama työryhmä tekee ehdotukset ohjelmaan valittavista soista, niiden suo-
jelun tavoitteista, keinoista, kustannuksista, rahoituksesta, aikataulusta se-
kä toteutusvastuista alustavan aikataulun mukaan vuoden 2014 loppuun
mennessä. Soidensuojelun täydennysohjelman lopullinen toteutustapa ja
aikataulu selviää marraskuun 2014 loppuun mennessä.

ELY-keskuksen kartoituksen mukaan Kaitasuo on suoyhdistymältään mä-
täsvälipintainen viettokeidas (uhanalaisuusluokka VU). Kartoituksen mu-
kaan hallitsevat suotyyppit Kaitasuon hankealueella ovat keidasräme (LC) ja
kanervarahkaräme (LC), toisin kuin hakemusasiakirjoissa mukana olevan
Hämeen liiton teettämässä kasvillisuusselvityksessä (2010) on esitetty.
Hankealueen pohjoisosassa on märkää ojittamatonta luonnontilaista laidet-
ta pitkällä matkalla. Laide on reunavaikutteista oligomesotrofista sarakor-
pea (VU) sekä oligotrofista saranevaa (VU), ja tupasvillarämettä (NT).
Hankealueella ja sen vaikutusalueella esiintyy ELY-keskuksen kartoituksen
mukaan myös pienialaisina laikkuina oligotrofista sararämettä (VU), korpi-
rämettä (VU), ombrotrofista lyhytkorsinevaa (NT) ja isovarpurämettä (NT).
Hakemuksessa esitetyistä GTK:n ja Hämeen liiton kasvillisuusselvityksistä
puuttuvat ELY-keskuksen kartoituksessa havaitut pienialaiset minerotrofi-
set suotyyppit. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan Kaitasuon eteläinen
osa-alue, johon hankealue osittain kuuluu, on ympäröivistä ojituksista huo-

limatta vesitaloudeltaan hyvin luonnontilainen. Suon pohjois- ja itäosissa on paljon ojittamatonta laidetta ja etelä- ja itäosan ojitukset eivät ole merkittävästi muuttaneet ojittamattoman keidassuoalueen luonnontilaa tai hydrologiaa. Keidasrämeeen reunoilla on lisäksi vesitaloudeltaan luonnontilaisia oligotrofisia juotteja. ELY-keskuksen kartoituksessa Kaitasuon rämeillä havaittiin paljon marjovaa lakkaa ja pohjoisreunan saranevalla ja sarakorvessa paljon marjovaa karpalaa.

Ympäristölupa voidaan myöntää, kun otetaan huomioon edellä lausuttu.

3) Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen on todennut, että happamissa kuivatusvesissä on runsaasti kiintoainetta, humusta, ravinteita ja rautaa. Tulevassa kuntoonpanovaiheessa nettokuorman arvioidaan olevan 1500 kg/a kiintoainetta, 330 kg/a typpeä ja 19 kg/a fosforia. Kuivatusvedet lisäävät osaltaan hajakuorituksen muutoinkin rasittaman Koijoen ravinne- ja kiintoainepitoisuutta etenkin keväällä ja syksyllä. Kalaston ja rapujen kannalta ongelmallisinta on rehevöityminen, joen pohjan liettyminen ja suuret virtaamavaihtelut.

Koijoessa kalastus on vähäistä ja saalis koostuu tyypillisistä rehevyyttä kestävästä kalalajeista kuten hauesta, ahvenesta ja särkikaloista. Joesta on saatu myös istutettuja toutaimia. Yläjuoksulla sijaitsevan Vapo Oy:n Leton-suon kalatalousmaksulla on Koijokeen istutettu kirjolohia, mutta niiden menestymisestä ei ole vielä tietoa. Koijoen rapukantaa ei ole selvitetty.

Alapuolisessa Loimijoessa on ongelmana jätevedenpuhdistamoiden toimintahäiriöt, jotka aiheuttavat jopa kalakuolemia. Alueen virtavesien rehevyyden, kalojen nousuesteiden ja happikatojen vuoksi mahdollisuudet kalatalouden kehittämiseen ovat vähäiset. Hakija on esittänyt että hankkeella ei ole kalataloudellisia haittoja joita tarvitsisi tarkkailla tai kompensoida.

Yleistä kalatalousetua valvovana viranomaisena Hämeen ELY-keskus katsoo, että alueen kalakannan säilyminen on turvattava kuivatusvesien mahdollisimman tehokkaalla käsittelyllä. Kalataloudellisen tarkkailun käynnistäminen tai pienen kalatalousmaksun määrääminen ei ole tässä tapauksessa tarkoituksenmukaista. Kalataloushaitta tulee korvata suoraan vesi-alueen omistajille.

4) Valkeakosken kaupungin ympäristöjaosto Urjalan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena on todennut, että Kaitasuolle suunniteltu turvetuotantoalue sijoittuu osittain luonnontilaiselle ja ojittamattomalle, valmis-teilla olevassa Humppilan ja Urjalan tuulivoimaosayleiskaavaehdotuksessa merkitylle luo-1 alueelle. Merkinnällä osoitetaan luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue.

Tuulivoimapuistohankkeen kaksi tuulivoimalaa rakentuvat haettavana olevan turvetuotantoalueen välittömään läheisyyteen, toinen luo-1 alueen koillispuolelle ja toinen tuotantoalueen ja luo-1 alueen eteläpuolelle.

Hakemuksen mukaan lähimmät uudet turvetuotantoalueet ja turvetuotannon kannalta tärkeät vyöhykkeet sijoittuvat Punkalaitumelle yli 10 km etäisyydelle. Korkein hallinto-oikeus on kuitenkin päätöksellään 13.10.2014 hylännyt Vapo Oy:lle myönnettyä ympäristölupaa koskevan valituksen turvetuotantoalueen perustamiseksi Kaitasuolle. Vapo Oy:n turvetuotantoalue sijoittuu nyt haettavana olevan turvetuotantoalueen viereen sen itä-koillispuolelle.

Lupaharkinnassa tulee huomioida alueen kaavoitustilanteen lisäksi alueelle suunniteltujen turvetuotantoalueiden sekä tuulivoimapuiston rakentamisen aikaisten vaikutusten yhteisvaikutukset alueen pinta- ja pohjavesiin sekä Kaitasuon luontoarvojen, kuten suoluonnon monimuotoisuuden ja elinympäristöjen sekä ekologisten yhteyksien säilyminen. Vähintään ojittamattomat luonnontilaiset suoalueet tulisi kokonaisuudessaan jättää turvetuotannon ulkopuolelle niiden jo vaarantuneiden luontoarvojen sekä paikallisten virkistysarvojen takia, vaikka Kaitasuo muutoin jäisikin soidensuojelun täydennysohjelman ulkopuolelle.

Hakijan vastine

Hakija on liittänyt vastineeseensa pöly- ja melumallinnuksen Kaitasuon suunnitellusta turvetuotantoalueesta. Hakija on myös esittänyt suunnitelman turvetuotantoalueen reaaliaikaisen pölyn ja melun seurantaan.

Vastineessaan hakija on muun muassa todennut, että Viipurin Turve ja Multatehdas Oy on harjoittanut koneellista turvetuotantoa vuodesta 1953 ja turvekasvualustojen valmistus alkoi vuonna 1960. Vähän maatunutta H1-3 viljely- ja kasvuturveraaka-ainetta voidaan tuottaa luonnontilaisilta Etelä-Suomen rahkasoilta. Kaitasuon luonnontilaisella alueella on noin 0,60 milj. suo m³ laadultaan hyvin säilynyttä vaaleaa rahkaturvetta 3 m:n vahvuudelta. Humppilan puoleisen Kaitasuon osan turvetuotantohankkeesta on neuvoteltu jo 2000-luvun alussa. Suo oli Kanta-Hämeen maakuntakaavassa merkitty turvetuotantoalueeksi (Eot 37). Valituksen jälkeen varausmerkintä poistettiin kaavasta. Kun hakija vuonna 2013 osti alueen turvetuotantoa varten, alkoi luo-kaavoittaminen uudelleen.

Urijalan ympäristönsuojeluviranomaisen lausunnon osalta hakija on huomauttanut, että tuulivoimakaavaehdotuksen luo-merkintä ei ole lainvoimainen ja merkintä tultaneen poistamaan kaavaehdotuksesta. Alue on ostettu turvetuotantoalueeksi vapaalla kaupalla. Tila oli yleisessä myynnissä ja siitä annettiin 16 ostotarjousta. Myös luonnonsuojeluyhdistykset olisivat voineet ostaa tilan. Suomen valtio tai kunnat eivät käyttäneet etuosto-oikeutta. Hakijaan ei oltu yhteydessä kaupanteon yhteydessä mitenkään suojelutavoitteiden osalta. Virkistysarvo tai jokamiehenoikeudet eivät voi rajoittaa tai estää maanomistajan maankäyttöoikeuksia ja estää turvetuotantoa.

Hämeen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat vastuualueen lausunnon osalta hakija toteaa, että kun Viipurin Turve ja Multatehdas Oy valmisti kauppaa määräalan ostamisesta Kaitasuolta turvetuotantoa varten, oli hakija kaksi kertaa yhteydessä Hämeen ELY-keskukseen ja tiedusteli kaavoitusta, luonnonsuojelua ja turvetuotantoon liittyviä asioita. Edellä

mainitut asiat olivat silloin epäselviä, eikä tarkempaa tietoa tai päätöksiä ollut tiedossa. Vapo Oy:n ympäristölupapäätös Kaitasuon Urjalan alueelta oli korkeimman hallinto-oikeuden käsittelyssä. Luonnonsuojelujärjestöt, Suomen valtio, ympäristöministeriö eivät ottaneet yhteyttä kiinteistövälittäjään, kun määräala Kaitasuolta oli myynnissä. Valtio tai kunta ei käyttänyt etuosto-oikeutta. Hakija oli yhteydessä tuulivoimapuistohankkeen yhteyshenkilöön, jolloin todettiin, että tuulivoimahanke ja turvetuotanto sopivat samalle alueelle. Luo-1 merkinnän ilmestyminen osayleiskaavaan ihmetyttää. Merkinnästä ja turvetuotantoalueen ympäristöluvan vireilläolosta on tiedotettu kaavanvalmistelijoille.

Hankealueen, Kaitasuon Humppilan puoleisen osan, vedet virtaavat metsäojituksen vaikutuksesta Kontinojaan. Koijoen virtaamat vaihtelevat suuresti, kuivaan aikaan ei virtausta ole ja rankkasateet voivat nostaa vuorokauden aikana vedenpintaa 3–4 metriä. Koijoen Myllynkulmalla on tehty vuonna 2008 joenkunnostusta. Perkauksilla ja pohjapadoilla on pyritty parantamaan joen vesitaloutta.

Hakija on teettänyt Kaitasuon suunnitellusta turvetuotantoalueesta pöly- ja melumallinnuksen. Mallissa on myös arvioitu turvetuotannon ja suunnitellun tuulivoimahankkeen yhteisvaikutusta melun osalta. Hakija on esittänyt suunnitelman turvetuotantoalueen reaaliaikaisen pölyn ja melun seurantaan. Seurannassa käytetään siirrettävää ja akkukäyttöistä Sintroll Dumo pölyanalysointia. Laite ilmoittaa tekstiviestillä koneenkuljettajalle asetettujen hälytysrajojen perusteella pölystä ja esimerkiksi 35 dB melurajan ylityksistä. Tuotantoalueelle on myös suunniteltu sääasemaa, joka lähettää tekstiviestinä tuulen suunnan ja voimakkuuden. Myös siihen voidaan asettaa erilaisia hälytysrajoja. Laitteistojen avulla voidaan suunnitella tuotantoalueella tehtäviä toimia ja välttää ongelmatilanteita.

Pirkanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat vastualueen lausunnon osalta hakija toteaa, että Kaitasuon Humppilan puoleinen osa oli Kanta-Hämeen maakuntakaavassa merkitty turvetuotantoalueeksi (Eot 37). Valituksen jälkeen varausmerkintä poistettiin kaavasta. Kanta-Hämeen valmisteilla olevassa 2 vaihemaakuntakaavan luonnoksessa on ehdotettu Kaitasuota suojelualueeksi merkinnällä SL 873. Lainvoimaista suojelupäätöstä Kaitasuon Humppilan puoleisesta osasta ei ole, eikä asiasta ole käyty mitään neuvotteluja omistajien kanssa. Korkein hallinto-oikeus antoi 13.10.2014 Vapo Oy:lle ympäristöluvan turvetuotantoon Kaitasuon Pirkanmaan puoleiselle osalle. Soidensuojelun täydennysohjelman lopullinen toteutustapa ja aikataulu on todennäköisesti siirtymässä seuraavalle hallituskaudelle.

Viljely- ja kasvuturvetuotannon osuus on noin 4 % Suomen kokonaisturvetuotannosta. Toiminnalla ei ole suoluonnon häviämisen kannalta merkitystä. Tuotanto kohdistuu paksuturpeisiin rahkasoihin. Maatunon rahkaturvesuo kuormittaa vähemmän ympäristöä ja vesistöä ja tuotannosta aiheutuva pölyhaitta on huomattavasti vähäisempää kuin polttoturvetuotannossa.

Kaitasuolle ei ole maarekisteriin vuonna 2004 merkittyä luonnonmuistomerkkiä tai erityiskohdetta. Asia tarkastettiin maanmittaustoimituksen yhteydessä. Kalasääsken tekopesä on tippunut maahan ja kyseinen puu on kuollut. Tuulivoimakaavan luontoselvitysten mukaan kalasääski ei ole puussa pesinyt. Kaitasuo on normaali rahkavaltainen suo, jossa kasvaa tavallisia suokasveja. Suo ei ole luonnonarvoiltaan erikoislaatuinen. Ojituksen johdosta suon luonnontila on laajasti muuttunut. Urjalan puoleisen Kaitasuon turvetuotanto-ojituksen vaikutuksesta koko Kaitasuon alue tulee kuivumaan ja sen myötä muuttumaan entisestään. Tuotannon päätyttyä suoalueet voidaan ennallistaa.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Ympäristöluparatkaisu

Aluehallintovirasto hylkää hakemuksen siltä osin kuin se koskee turvetuotantoa lohkon 3 läntisellä noin 5 ha:n alueella. Alue on merkitty päätöksen liitekarttaan.

Aluehallintovirasto myöntää Viipurin Turve ja Multatehdas Oy:lle luvan Kaitasuon turvetuotantoon Humppilan kunnassa Kokemäenjoen vesistön Loimijoen valuma-alueella hakemukseen liitetyn suunnitelman ja sen täydennykseen mukaisesti. Lupa koskee noin 85 ha:n aluetta, josta tuotantoalueen pinta-ala auma-alueineen on noin 41 ha.

Luvan haltijan on noudatettava jäljempänä olevia lupamääräyksiä.

Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta

Aluehallintovirasto hylkää luvan saajan pyynnön saada aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta.

Lupamääräykset

Päästöt vesiin

1. Turvetuotantoalueen vedet on johdettava hakemuksen liitteenä olevan 25.9.2014 päivätyn pääpiirustuksen mukaisesti vesienkäsittelyrakenteiden jälkeen laskuojan kautta Kontionojaan.
2. Tuotantoalueen vedet on johdettava hakemuksen liitteenä olevan 25.9.2014 päivätyn pääpiirustuksen nro 1449 mukaisesti, ottaen huomioon lohkoa 3 koskevan muutos, sarkaojarakenteiden, virtausta säättävien patojen ja laskeutus- /selkeytysaltaiden kautta sekä käsiteltävä ympärivuotisesti pintavalutuskentällä sekä muutoin hakemussuunnitelmasta ilmenevällä tavalla.

Pintavalutuskenttä on rakennettava siten, että töiden haitalliset vaikutukset vesistöön jäävät mahdollisimman vähäisiksi. Pintavalutuskenttää rakennet-

taessa ei saa tarpeettomasti vahingoittaa alueen kasvillisuutta. Oikovirtaukset on estettävä patoamalla ojat riittävän tiheästi soveltuvalla pintavalutuskentän ulkopuolelta tuodulla materiaalilla. Tarvittaessa on tehtävä virtausohjaimia. Vesi on jaettava pintavalutuskentälle tasaisesti.

Sarkaojien päissä on oltava lietesyvännys, lietteenpidätin ja päisteputket. Kokoojaojiin on rakennettava virtausta säätelevät padot. Laskeutus-/selkeytysaltaissa on oltava pintapuomit ja purkupään virtaamaa padottava rakenne. Altaiden ja pintavalutuskentän on oltava mitoitusohjeiden mukaiset.

Auma-alueiden ja ojien välissä on oltava suojakaista, joka estää turpeen joutumisen ojiin.

Tuotantoalueen ulkopuoliset valumavedet on johdettava tuotantoalueen ja vesienkäsittelyrakenteiden ohitse eristysojissa, joissa on oltava lietesyvännys. Eristysoja kaivettaessa on käytettävä kaivukatkoja ja vedet on johdettava pintavaluntana vesistöön, jos se on mahdollista.

3. Pintavalutuskentän puhdistustehon on oltava vähintään seuraava:

Kiintoaine	50 %
Kokonaisfosfori	50 %
Kokonaistyyppi	20 %

Puhdistusteho lasketaan vuosikeskiarvona ennen pintavalutuskenttää ja sen jälkeen määritetyistä pitoisuuksista häiriötilanteet mukaan lukien.

4. Jos pintavalutuskentän puhdistusteho ei tarkkailun perusteella täytä puhdistustehovaatimuksia, luvan saajan on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin puhdistustehon parantamiseksi ja ilmoitettava tehtävistä toimenpiteistä kirjallisesti elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Jos puhdistusteho on seuraavanakin vuonna tehovaatimuksia pienempi, luvan saajan on toimitettava sitä seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä aluehallintovirastolle vesienkäsittelyn tehostamista kemikaloinnilla koskeva suunnitelma, jonka perusteella aluehallintovirasto voi muuttaa tai täsmentää lupaa ja lupamääräyksiä.

5. Laskeutusaltaiden ja niiden jälkeisten vesienkäsittelyrakenteiden on oltava käytössä ennen sarkaojitusta ja suon pintakerroksen poistamista. Ne on esitettävä ennen käyttöönottoa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksyttäväksi ja saatettava tiedoksi kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Vesienkäsittelyrakenteisiin saa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla tehdä sellaisia muutoksia, jotka eivät vähennä niiden tehoa.

6. Luvan saajan on pidettävä vesienkäsittelyrakenteet ja ojastot jatkuvasti toimintakunnossa ja tarkastettava niiden toimivuus säännöllisesti.

Laskeutusaltaat, sarkaojat ja lietesynnytykset sekä reuna- ja kokooajajat on puhdistettava ainakin kerran vuodessa tuotantokauden päätyttyä ja aina muulloinkin tarpeen vaatiessa. Kivennäismaahan kaivetut ojat on tarkastettava ainakin kerran vuodessa ja puhdistettava tarvittaessa.

Laskeutusaltaista, lietesynnytyksistä ja ojista poistettava liete on sijoitettava siten, ettei se pääse vesistöön.

Päästöt ilmaan ja melu

7. Tuotanto ja turpeen varastointi on tehtävä ja ajoitettava siten, että tuotantoalueelta leviää mahdollisimman vähän turvepölyä ympäristöön. Koneiden ja laitteiden on oltava mahdollisimman vähän turvepölyä aiheuttavia. Aumoja ei saa sijoittaa alle 500 metrin etäisyydelle asuinrakennuksista.

Kuljetuksiin käytettävät ajoneuvot on kuormattava siten, ettei kuorma pölyä häiritsevästi.

Tuotantoalueen länsi- ja eteläpuolella oleva hakijan hallinnassa oleva alue on ylläpidettävä puustoisena melun ja pölyn leviämistä asutuksen suuntaan mahdollisimman hyvin estävänä suojavaikkeenä.

8. Alueen kuntoonpanotyöt, turvetuotanto ja varastointi on järjestettävä siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän melua. Melutaso ei saa ylittää asuinrakennusten pihapiirissä 55 dB (LAeq) klo 7–22 eikä 50 dB (LAeq) klo 22–7. Loma-asuntojen pihapiirissä melutaso ei saa ylittää 45 dB (LAeq) klo 7–22 eikä 40 dB (LAeq) klo 22–7.

Varastointi ja jätteet

9. Tuotantoa on harjoitettava siten, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän ja ettei jätteestä aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Luvan saajan on järjestettävä jätehuolto ja jätteen kuljetus asianmukaisesti.

Luvan saajan on noudatettava hakemukseen sisältyvää kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa.

10. Voiteluaineet ja jäteöljy on säilytettävä katetussa tilassa, jossa on tiivisalustainen reunallinen suojarakenne. Polttoainesäiliöiden on oltava tiiviillä alustalla siten, ettei polttoainetta säilytyksen tai tankkauksen aikana pääse maaperään tai ojiin. Paikallaan pysyvien polttoainesäiliöiden on oltava kaksivaippaisia tai valuma-altaalla varustettuja. Polttoainesäiliöissä on oltava ylitäytönestin ja laponestin.

Häiriö- ja poikkeustilanteet

11. Luvan saajalla tulee olla valmiudet tuotantoalueella tapahtuvien konevaurioiden tai onnettomuuksien aiheuttamien ympäristövahinkojen torjuntaan.

12. Toiminnan häiriötilanteista ja niiden aikaisista poikkeuksellisista vesien johtamisjärjestelyistä on viipymättä ilmoitettava Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä järjestettävä niiden edellyttämä tarkkailu. Häiriö- ja poikkeustilanteiden syyt on välittömästi selvitettävä. Havaitut viat on korjattava ja häiriötekijät poistettava viipymättä.

Tarkkailut

13. Käyttö- ja päästötarkkailu on toteutettava tämän päätöksen liitteenä 3 olevan suunnitelman mukaisesti.

Tarkkailusuunnitelmaa voidaan muuttaa Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tulosten luotettavuutta tai tarkkailun kattavuutta.

14. Vesistötarkkailu on toteutettava kahdesta vesistötarkkailupisteestä Kontionojasta, yhdestä tuotantoalueen kuivatusvesien laskukohdan yläpuolelta ja yhdestä pisteestä alapuolelta. Näytteet otetaan kolme kertaa vuodessa. Näytteenottoajankohdat ovat maaliskuun puolivälistä toukokuun puoliväliin, elokuu sekä syys-lokakuu. Näytteistä tehtävät analyysit: lämpötila, kiintoaine, sameus, pH, väri, COD_{Mn}, kokonaisfosfori, fosfaattifosfori (elokuu), kokonaistyppeä, rauta ja sähkönjohtokyky. Lisäksi virtaama määritetään näytteenoton yhteydessä aina kun se on mahdollista.

Tarkkailusuunnitelmaa voidaan muuttaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tulosten luotettavuutta tai tarkkailun kattavuutta.

Vesistötarkkailun vuosiraportit on toimitettava Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle sekä Humppilan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Tarkkailujen tulokset on vaadittaessa annettava niiden nähtäväksi, joiden oikeuteen tai etuun tiedot saattavat vaikuttaa. Tarkkailutulosten yhteenvedoissa on esitettävä tarkkailussa esiintyneet epävarmuustekijät sekä analyysissä ja tulosten laskennassa käytetyt menetelmät.

Kunnossapitovelvoitteet

15. Luvan saajan on osallistuttava laskuojien kunnossapitoon siltä osin kuin kunnossapitotarve on aiheutunut turvetuotannon päästöistä.

Toiminnan lopettaminen ja jälkihoito

16. Tuotannosta poistettavat alueet on vuosittain ilmoitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Tuotannosta poistettujen alueiden vedet on johdettava vesienkäsittelyrakenteiden kautta siihen asti, kunnes alueet ovat kasvipeitteisiä, kuitenkin vähintään kahden vuoden ajan, tai ne on siirretty pysyvästi muuhun käyttöön. Luvan saajan on esitettävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle selvitys tuotannosta poistettujen alueiden tilasta ennen vesien käsittelyn lopettamista. Tämän jälkeen tuotannosta poistettujen alueiden vedet voidaan ohjata vesien käsittelyn ohi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla.

Tuotannon lopettamisesta on ilmoitettava etukäteen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Tuotannon lopettamisen jälkeen hankealue on siistittävä ja tarpeettomat rakenteet poistettava. Vesien käsittelyä ja päästö- ja vaikutustarkkailua on jatkettava kahden vuoden ajan tai kunnes tuotantoalue on siirretty muuhun käyttöön. Luvan saajan on esitettävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle selvitys alueen tilasta ja jälkihoitovaiheen tarkkailun tuloksista ennen vesien käsittelyn lopettamista.

Turvetuotantoalueen ympäristölupa ja luvan saajalle määrätyt velvoitteet lakkaavat olemasta voimassa, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on todennut jälkihoitotoimet tehdyiksi.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi tarvittaessa antaa toiminnan lopettamiseen ja jälkihoitoon liittyviä tarkentavia määräyksiä.

Korvaukset

Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesistön pilaantumisesta johtuvaa korvattavaa vahinkoa.

Luvan voimassaolo ja lupamääräysten tarkistaminen

Luvan voimassaolo

Lupa on voimassa toistaiseksi.

Lupamääräysten tarkistaminen

Luvan saajan on viimeistään 31.3.2025 jätettävä aluehallintovirastolle hakemus lupamääräysten tarkistamiseksi. Mikäli hakemusta ei tehdä määräajassa, aluehallintovirasto voi määrätä luvan raukeamaan.

Hakemukseen on liitettävä selvitykset ja yhteenvedot tuotannon aiheuttamista melu- ja pölyhaitoista ja niiden vähentämisestä, vesien käsittelyn tehosta ja sen parantamisesta, vesiin joutuvien päästöjen määrästä sekä vesien johtamisen vaikutuksista purkuvesistön tilaan, eliöstöön ja käyttöön. Hakemukseen on myös liitettävä selvitys tuotannosta poistettujen alueiden tilasta ja muut ympäristönsuojeluasetuksen (713/2014) 3–5 §:n mukaiset selvitykset tarpeellisilta osin.

RATKAISUN PERUSTELUT

Hakemuksen osittaisen hylkäämisen perustelut

Turvetuotantoalueen lohkon 3 länsipuolella sijaitsevien loma-asuntojen ja tuotantoalueen väliin jää hakemuksen mukaan noin 300 m:n levyinen suoja-vyöhyke. Aluehallintovirasto katsoo, kun otetaan huomioon toiminnan pitkäkestoisuus ja ajoittuminen kesäajalle, että laajempi suojavyöhyke on tarpeen, jotta toiminnasta ei aiheudu kohtuutonta pöly- ja meluhaittaa vapaa-ajan asutokiinteistöjen piha-alueella. Sen vuoksi hakemus on hylätty tuotantoalueen lohkon 3 länsireunalta yhteensä noin 5 ha:n suuruiselta alueelta.

Luvan myöntämisen edellytykset

Kaitasuon turvetuotantoalue on uusi tuotantoalue, josta osa on ojitettu ja osa ojittamatonta. Tuotantoalueella tai toiminnan vaikutusalueella ei ole erityisiä luonnonarvoja eikä luonnonsuojelulain perusteella erityistä suojelumerkitystä omaavia lajeja ja luontotyyppejä. Kaikki kuivatusvedet käsitellään pintavalutuksella. Vesien käsittely täyttää parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimukset Kaitasuon olosuhteissa.

Tuotantoalue sijaitsee lähellä asutusta, jolle aiheutuisi kohtuutonta rasitusta tuotannosta aiheutuvasta melusta ja pölystä. Asutuksen ja tuotantoalueen välisen etäisyyden ja suojavyöhykkeiden kasvattamiseksi tuotantoalue on rajattu. Kun otetaan huomioon, että alueelta tuotetaan kasvuturvetta ja että lupamääräyksessä 7 on määrätty säilyttämään puustoinen suojavyöhyke tuotantoalueen ja asutuksen välillä, on luparatkaisun mukaista noin 500 m:n etäisyyttä pidettävä riittävänä kohtuuttoman melu- ja pölyhaitan estämiseksi. Melulle on asetettu raja-arvot.

Vuonna 2006 vahvistetussa Kanta-Hämeen maakuntakaavassa ei ole merkintöjä hankealueella. Vuonna 2014 vahvistetussa Kanta-Hämeen 1. vaihemaakuntakaavassa Kaitasuon alue kuuluu mahdollisen tuulivoimapuiston alueelle (Se-1). Valmistelussa olevassa Kanta-Hämeen 2. vaihemaakuntakaavassa hankealue kuuluu tuulivoimaloiden alueeseen (tv). Vuonna 2007 vahvistetussa Pirkanmaan vaihemaakuntakaavassa ja vuonna 2013 vahvistetussa 1. vaihemaakuntakaavassa ei ole merkintöjä hankealueella. Valmisteilla olevassa Humppilan-Urjalan tuulivoimayleiskaavassa Kaitasuon ojittamattomat osat oli aluksi varustettu luomerkinnällä. Humppilan kunnasta saadun tiedon mukaan luomerkintä tulaaan poistamaan. Toiminta ei sijoitu kaavamääräysten vastaisesti.

Hämeen vesienhoidon toimenpideohjelmassa vuoteen 2015 on Loimijoki luokiteltu ekologiselta tilaltaan välttäväksi ja voimakkaasti muutetuksi vesimuodostumaksi. Loimijoessa hyvän tilan saavuttaminen edellyttää veden fosforipitoisuuden alenemista noin 25 %:lla. Turvetuotannon osuus Hämeen alueen vesistöjen kuormituksesta on kuitenkin marginaalinen; arviolta korkeintaan 1 % vesistön kokonaisfosforikuormituksesta. Toimenpideoh-

jelmassa ei ole esitetty vaatimuksia uusien turvetuotantoalueiden osalta. Loimijoen pääseminen hyvään tilaan edellyttää ravinnekuormitusvähennyksen lisäksi patorakenteiden muuttamista niin, että kalojen vaellusesteet poistuvat. Hyvä tila on arvioitu saavutettavan vuonna 2027. Kaitasuon turvetuotantotoiminnan päästöt eivät ennalta arvioiden vaaranna vesienhoidon suunnittelussa asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Kun otetaan huomioon Kaitasuon ja sen ympäristön tila ja käyttö, turvetuotannosta tämän lupapäätöksen mukaisesti toteutettuna ei yksin tai yhdessä muiden toimintojen kanssa aiheudu luvan myöntämisen esteenä olevaa terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista tai yleiseltä kannalta tärkeän virkistys- tai muun käyttömahdollisuuden vaarantumista eikä eräistä naapuruussuhteista annetussa laissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

Perustelut toiminnan aloittamisluvan hylkäämiselle

Turvetuotantoalueen kuntoonpanosta ja turvetuotannosta aiheutuvat päästöt ja niiden vaikutukset vesistössä jatkuvat pitkään, vaikka lupa kumottaisiin tai täytöntöönpano keskeytettäisiin muutoksenhaun takia. Tämä tekisi muutoksenhaun hyödyttömäksi. Luvan saaja ei ole myöskään esittänyt sellaista perusteltua syytä päätöksen täytöntöönpanolle muutoksenhausta huolimatta, että toiminnanaloittamislupa olisi myönnettävissä. Tämän vuoksi ympäristönsuojelulain 101 §:n mukaiset edellytykset toiminnan aloittamiselle ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemistä puuttuvat.

Lupamääräysten perustelut

Vesistöön joutuvien päästöjen rajoittamiseksi määrätään käytettäväksi parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja käytäntöä, minkä vuoksi ovat tarpeen määräykset 1–6. Puhdistustehovaatimuksella varmistetaan, että vesienkäsittely toimii odotetulla tavalla.

Pölypäästöjen ja melun sekä niistä aiheutuvien haittojen vähentämiseksi annetaan toimenpidevelvoitteet lupamääräyksissä 7 ja 8. Tarpeettoman pölyhaitan estämiseksi on tarpeen määrätä vähimmäisetäisyydestä auman sijoittamisessa. Asumiseen käytettyjen alueiden melutasolle annetaan enimmäisarvot, jotka vastaavat valtioneuvoston päätöksen (993/1992) melutason ohjearvoja.

Määräykset 9 ja 10 annetaan jätteiden vähentämiseksi ja roskaantumisen ja öljyvahinkojen estämiseksi. Jätteen haltija on jätelain 28 §:n mukaan velvollinen järjestämään jätehuollon ja jätteen haltijan on oltava selvillä jätteen määrästä ja laadusta sekä terveys- ja ympäristövaikutuksista. Haitallisten aineiden maaperään ja vesiin pääsyn estämiseksi sekä maaperän pilaantumisen ehkäisemiseksi on tarpeen antaa määräys muun muassa polttoaineiden varastoinnista. Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma on tarpeen kaivannaisjätteen synnyn ehkäisemiseksi ja sen haitallisuuden vähentämiseksi.

Häiriötilanteisiin varautumista varten annetaan lupamääräykset 11 ja 12.

Luvan saajan on oltava selvillä toimintansa päästöistä ja niiden vaikutuksesta ympäristöön. Lupamääräyksien 13 ja 14 tarkkailu- ja raportointimääräykset ovat tarpeen valvontaa varten sekä lupamääräysten tarkistamista varten. Pintavalutuskentän puhdistustehoa on tarkkailtava niin, että tarkkailun perusteella voidaan valvoa, toteutuuko kentälle asetettu puhdistustehovaatimus. Tarkkailun perusteella valvontaviranomainen voi tarvittaessa edellyttää toimenpiteitä pintavalutuksen ja muun vesien käsittelyn puhdistustehon parantamiseksi. Vuosittain tehtäviin yhteenvetoraportteihin sisällytetään selostukset vesien käsittelyssä havaituista puutteista, jo tehdyistä toimenpiteistä niiden poistamiseksi ja suunnitelma tulevista parannustoimenpiteistä.

Lupamääräyksen 15 kunnossapitovelvoite on tarpeen toiminnasta aiheutuvien haittojen poistamiseksi.

Turvetuotantoalueelta tulee päästöjä vielä tuotannon päättyttyä ja lupamääräys 16 on tarpeen tuotantoalueen jälkihoidon järjestämiseksi ja päästöjen rajoittamiseksi.

VASTAUS LAUSUNTOIHIN

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualueen lausunnossa esittämät seikat on pääosin otettu huomioon lupamääräyksissä. Aluehallintovirasto katsoo kuitenkin, että vesienhoidon tavoitteiden saavuttamiseksi riittää turvetuotannon kuivatusvesien puhdistaminen ympärivuotisesti pintavalutuskentällä. Mikäli lupamääräyksessä 3 esitettyjä puhdistustehovaatimuksia ei saavuteta, voidaan luvan saaja määrätä tehostamaan kuivatusvesien puhdistamista. Hakija on täydentänyt hakemustaan pöly- ja melumallinuksilla. Aluehallintovirasto on hylännyt hakemuksen 3 länsireunalta yhteensä noin 5 ha:n suuruiselta alueelta jolloin pöly- ja melutarkkailu ei ole tarpeen.

Aluehallintovirasto viittaa **Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualueen** lausunnon osalta ratkaisuun ja sen perusteluihin. Kaavoituksesta tai soidensuojelun täydennysohjelmasta ei aiheudu luvanmyöntämisen estettä.

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen korvausta koskevan esityksen osalta aluehallintovirasto toteaa, että hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesistön pilaantumisesta johtuvaa korvattavaa vahinkoa.

Aluehallintovirasto viittaa **Urjalan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen** luvan osittaista epäämistä koskevan vaatimuksen osalta ratkaisuun ja luvan myöntämisen edellytyksiä koskeviin perusteluihin.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Toimintaa ei saa aloittaa ennen kuin tämä päätös on saanut lainvoiman.

LUPAA ANKARAMMAN ASETUKSEN NOUDATTAMINEN

Jos asetuksella annetaan tämän luvan määräyksiä ankarampia tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, ympäristönsuojelulain 56 §:n mukaisesti on noudatettava asetusta.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki (86/2000) 6, 41, 42, 43, 45, 45 a, 46, 50, 52, 55, 56, 90, 103 a §
Jätelaki 8,13 ja 29 §
Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä 28 §

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 8 040 euroa. Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Aluehallintoviraston maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1092/2013) liitteen maksutaulukon mukaan alle 50 hehtaarin tuotantoalueen ympäristöluvan käsittelystä perittävä maksu on 8 040 euroa.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Viipurin Turve ja Multatehdas Oy

Jäljennös päätöksestä

Humppilan kunta
Humppilan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
Urjalan kunta
Urjalan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue (sähköisesti)
Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue (sähköisesti)
Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / kalatalousviranomainen (sähköisesti)
Suomen ympäristökeskus (sähköisesti)

Ilmoitus päätöksestä

Asianosaisille listan dpoESAVI-119-04-08-2014 mukaan.

Ilmoittaminen ilmoitustauluilla ja lehdissä

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan Etelä-Suomen aluehallintoviraston ilmoitustaululla ja päätöksestä kuulutetaan Humppilan ja Urjalan kuntien virallisilla ilmoitustauluilla.

Kuulutuksesta ilmoitetaan Urjalan Sanomissa ja Forssa Lehdessä.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Liitteet

- 1) Valitusosoitus
- 2) Kartta
- 3) Käyttö- ja päästötarkkailusuunnitelma

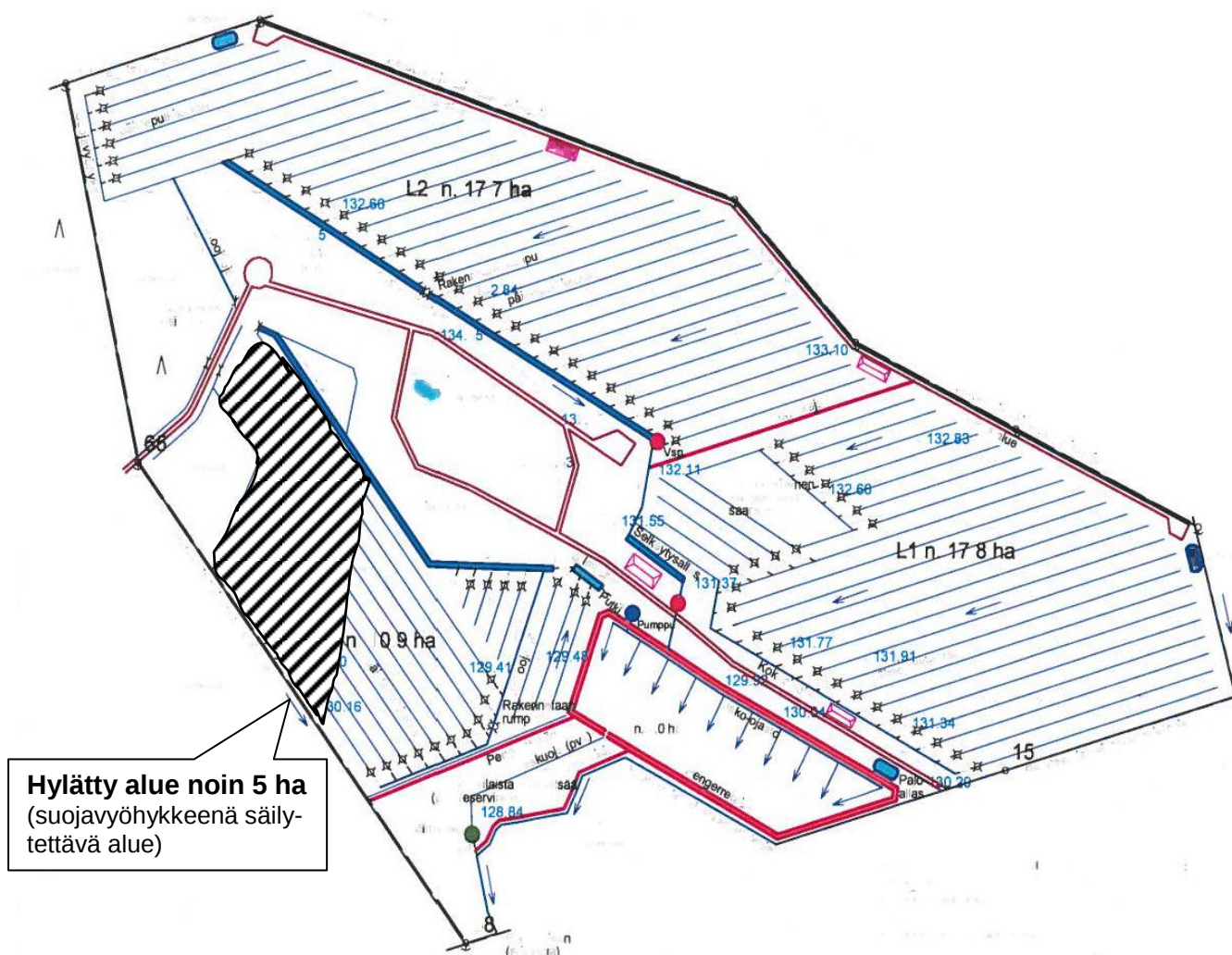
Juha Helin

Ville Salonen

Asian ovat ratkaisseet ympäristöneuvos Juha Helin ja ympäristöylitarkastaja Ville Salonen. Asian on esitellyt Ville Salonen

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen	Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta . Asian käsittelystä perittävistä maksusta valitaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.												
Valitusaika	Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy 30.3.2015 .												
Valitusoikeus	Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuin ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.												
Valituksen sisältö	Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava - päätös, johon haetaan muutosta - valittajan nimi ja kotikunta - postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi) - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta - mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi - perusteet, joilla muutosta vaaditaan - valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (faxilla tai sähköpostilla)												
Valituksen liitteet	Valituskirjelmään on liitettävä - asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle - mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta												
Valituksen toimittaminen	Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, faxina tai sähköpostilla. Sähköisesti (faxina tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.												
Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamon yhteystiedot	<table> <tr> <td>käyntiosoite:</td><td>Korsholmanpuistikko 43, 4. krs</td></tr> <tr> <td>postiosoite:</td><td>PL 204, 65101 Vaasa</td></tr> <tr> <td>puhelin:</td><td>029 56 42780</td></tr> <tr> <td>faksi:</td><td>029 56 42760</td></tr> <tr> <td>sähköposti:</td><td>vaasa.hao@oikeus.fi</td></tr> <tr> <td>aukioloaika:</td><td>klo 8–16.15</td></tr> </table>	käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs	postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa	puhelin:	029 56 42780	faksi:	029 56 42760	sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi	aukioloaika:	klo 8–16.15
käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs												
postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa												
puhelin:	029 56 42780												
faksi:	029 56 42760												
sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi												
aukioloaika:	klo 8–16.15												
Oikeudenkäyntimaksu	Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 97 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.												

KAITASUON KÄYTTÖ- JA PÄÄSTÖTARKKAILUSUUNNITELMA

Käyttötarkkailu

Käyttötarkkailua varten nimetään vastuuhenkilö, joka ilmoitetaan vuosittain elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja sijaintikunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Käyttötarkkailusta pidetään päiväkirjaa ja se säilytetään koko tuotannon ja jälkihoitovaiheen ajan. Tarvittaessa päiväkirja esitetään valvoville viranomaisille. Päiväkirjamerkinnoista tehdään vuosittain yhteenveto, joka toimitetaan tarkkailuvuoden loppuun mennessä päästö- ja vaikutustarkkailujen suorittajille ja tarvittaessa viranomaisille.

Käyttöpäiväkirjaan merkitään seuraavat tiedot:

- tuotannon aloittaminen ja lopettaminen sekä tuotantopäivät
- tuotantomenetelmä
- ojitusten ja perkausten tarkat kaivuajat ja -paikat
- kunnostukset ja tuotannon eteneminen
- vesiensuojelurakenteiden valmistuminen, kunnon seuranta, havainnot toimivuudesta
- kemikaalien käyttömäärät
- poikkeamat vesiensuojelusuunnitelmista
- laskeutusaltaiden ja lietesyvennysten tyhjentäminen
- ojastojen puhdistukset
- mittapatojen ja -laitteistojen asennukset, huolto ja korjaukset
- pumppaamojen asennukset, käyttöaika ja häiriöt
- sadanta, haihdunta ja tuulitiedot
- muut huomiot esim. rankkasateiden kesto ja seuraukset
- jätehuoltoon liittyvät toimet
- kaivannaisjätteiden lajit, määrät, varastointi ja siirrot
- näytteiden ottoajat
- aumojen paikkojen muutokset
- pölyn ja melun seuranta sekä tuulitauot
- muut mahdolliset tapahtumat, joilla voi olla vaikutusta maaperään, vesistöön tai pöly- ja melupäästöihin
- toimintaan kohdistuneet valitukset ja niiden käsittely

Vesiin johdettavien päästöjen tarkkailu

Kuntoonpanovaihe

Virtaama mitataan kuntoonpanotöiden aikana jatkuvatoimisesti.

Vesinäytteet otetaan ennen pintavalutuskenttää ja sen jälkeen laskuojasta seuraavasti:

kuntoonpanotöiden aikana ja kesä-lokakuussa	1 kerta/2 vk
kevättulvan aikana (yleensä 15.4.–15.5.)	1 kerta/vk
marras–huhtikuussa (kun töitä ei tehdä)	1 kerta/kk.

Näytteistä määritetään kiintoaine, kokonaisfosfori, kokonaistyyppi, kemiallinen hapenkulutus, pH, sameus, väri, rauta ja ammoniumtyppi $\text{NH}_4\text{-N}$.

Tuotantovaihe

Virtaama mitataan jatkuvatoimisesti ympäri vuoden.

Vesinäytteet otetaan laskuojaan johdettavista vesistä ennen pintavalutuskenttää ja sen jälkeen. Vesinäytteet otetaan 1.4.–30.9. kuukauden välein ja 1.10.–31.3. kahden kuukauden välein. Kevättulvan aikaan (pääsääntöisesti 15.4.–15.5.) näytteet otetaan kerran viikossa. Ylivirtaamien ja rankkasateiden aikana tulee ottaa lisänäytteitä. Näytteistä analysoidaan kiintoaine, kemiallinen hapenkulutus, kokonaisfosfori, kokonaistyyppi, pH, alkaliniteetti, sameus, väri, rauta ja ammoniumtyppi ($\text{NH}_4\text{-N}$).

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi perustellusta syystä, esimerkiksi vesienkäsittelyn tehon ja päästöjen vakiintumisen perusteella, päättää, että tarkkailua ei ole tehtävä joka vuosi.

Vesienkäsittelyn teho lasketaan ennen tehostettua käsittelyä ja sen jälkeen otettujen näytteiden pitoisuuksien perusteella. Tarkkailuvuosina päästöt lasketaan käyttäen tuotantoalueen omia pitoisuus- ja virtaamatietoja. Tarvittaessa voidaan käyttää lähellä sijaitsevan, jatkuvassa tarkkailussa ja mahdollisimman samassa tuotantovaiheessa olevan tuotantoalueen virtaamatietoja. Muina vuosina päästöt arvioidaan lähialueen tuotantoalueiden ominaispäästöjen perusteella.

Päästöt lasketaan sekä brutto- että nettoarvoina. Nettopäästöt lasketaan käyttäen taustapitoisuuksina luonnontilaisen suon pitoisuuksia: kokonaisfosfori 20 $\mu\text{g/l}$, kokonaistyyppi 500 $\mu\text{g/l}$ ja kiintoaine 1 mg/l . COD_{Mn} -taustapitoisuutena käytetään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymää pitoisuutta. Tehon ja päästöjen laskennassa ovat mukana kaikki näytteet sekä ohjuoksutukset ja muut häiriötilanteet.

Raportointi

Päästötarkkailun mittausten tulokset toimitetaan niiden valmistuttua elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Käyttö- ja päästötarkkailun yhteenvetoraportti toimitetaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle tarkkailuvuotta seuraavan helmikuun loppuun mennessä.

Laadunvarmistus

Tarkkailussa käytetään vahvistettuja standardeja. Tarkkailuraporteissa esitetään myös tarkkailua koskevat epävarmuustekijät sekä käytetyt laskentamenetelmät. Raporteissa esitetään tarpeelliset tarkentamis- ja muutossuosituks